

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 4.10.2007
KOM(2007) 592 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DLA RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Małe i średnie przedsiębiorstwa - kwestią kluczową dla zapewnienia wzrostu
gospodarczego i zatrudnienia. Przegląd śródkresowy nowoczesnej polityki w zakresie
MŚP**

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	3
2.	Osiągnięcia nowoczesnej europejskiej polityki w zakresie MŚP	3
2.1.	Ograniczenie biurokracji.....	5
2.2.	Lepszy dostęp MŚP do rynków.....	7
2.3.	Wspieranie przedsiębiorczości.....	8
2.4.	Poprawa potencjału zrównoważonego rozwoju MŚP	10
2.5.	Wzmocnienie polityki dialogu i konsultacji z zainteresowanymi MŚP.....	11
3.	Planowane działania.....	12

1. WSTĘP

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) stanowią trzon gospodarki UE, a ich powodzenie jest kluczowym czynnikiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego oraz tworzenia większej ilości lepszych miejsc pracy w UE. Polityka wobec MŚP jest zatem kluczowym elementem odnowionego lizbońskiego partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia od czasu jego wznowienia w 2005 r.

Zasadniczym celem nowoczesnej polityki Komisji w zakresie MŚP¹ jest uwzględnienie jej zagadnień w politykach wspólnotowych i krajowych poprzez stosowanie zasady „najpierw myślenie na małą skalę”. Dodatkowo Rada Europejska w marcu 2006 r. osiągnęła porozumienie w sprawie określenia działań priorytetowych, które mają zostać wdrożone do końca 2007 r. w celu uwolnienia potencjału gospodarczego europejskich MŚP.

Niniejszy komunikat prezentuje osiągnięcia z ostatnich dwóch lat, od czasu wprowadzenia nowoczesnej polityki w zakresie MŚP oraz zawiera przykłady zastosowania zasady „najpierw myślenie na małą skalę”. Podkreślając właściwość obecnego kierunku europejskiej polityki w zakresie MŚP, komunikat wskazuje na konieczność zasadniczego rozwoju polityk wspierających MŚP na poziomie UE oraz poziomie krajowym, mając na uwadze ich znaczenie gospodarcze i społeczne.

2. OSIĄGNIĘCIA NOWOCZESNEJ EUROPEJSKIEJ POLITYKI W ZAKRESIE MŚP

Realizacja nowoczesnej europejskiej polityki w zakresie MŚP przebiegała w kontekście postępującego wzrostu gospodarczego: w 2006 r. PKB w UE wzrósł o 3,0 % - podwajając tempo wzrostu z 2005 r. - oraz powstało około 3,5 mln nowych miejsc pracy². W rzeczywistości MŚP sterują wzrostem zatrudnienia w szczególności w sektorach takich jak budownictwo, transport, komunikacja czy turystyka³.

Kierunek działań Komisji Europejskiej wyznaczony został przez zobowiązania polityczne we wszystkich **pięciu obszarach kluczowych**:

- ograniczenie biurokracji
- lepszy dostęp MŚP do rynków
- wspieranie przedsiębiorczości oraz umiejętności
- poprawa potencjału rozwoju MŚP
- wzmocnienie dialogu i konsultacji z zainteresowanymi MŚP

W konsekwencji MŚP są obecnie w pełni objęte politykami Wspólnoty promującymi konkurencyjność, badania, spójność oraz rozwój obszarów wiejskich. Interesy MŚP

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sme_policy.htm

² Wiosenne prognozy gospodarcze Komisji Europejskiej na lata 2007-2008.

³ Statistics in Focus, 24/2006, Eurostat.

zostały również uwzględnione w podjętych ostatnio inicjatywach w dziedzinach innowacji⁴ oraz polityki przemysłowej⁵.

Komisja położyła większy nacisk na MŚP w ramach **wspólnotowych programów wydatków** na lata 2007-2013. Fundusze strukturalne pozostają największym instrumentem finansowym, z którego korzystają MŚP⁶. Około 16-18 % łącznej sumy 347,4 mld EUR, przeznaczonej na politykę spójności, zostanie wykorzystane w odniesieniu do MŚP. Ponadto w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW)⁷ 10 mld EUR zostanie przeznaczonych na wsparcie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw nierolniczych na obszarach wiejskich, zdobywanie wiedzy i szkolenia oraz MŚP w sektorze rolnictwa, przemysłu spożywczym oraz leśnictwie.

Siódmy program ramowy w zakresie badań oraz rozwoju technologicznego (7.PR) zawiera bodźce do uczestnictwa MŚP, łącznie z podwyższoną stopą zwrotu w odniesieniu do działań w zakresie badań i rozwoju technologicznego od 50 % do 70 %. Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP)⁸, posiadający budżet w wysokości około 3,6 mld EUR, zapewnia lepszy dostęp do finansowania MŚP oraz wsparcie dla przedsiębiorczości, innowacji, technologii komunikacyjnych i informacyjnych oraz dla stosowania na szerszą skalę nowych i odnawialnych źródeł energii oraz poprawy wydajności energetycznej. Komisja wspiera zdecydowanie także inicjatywy ułatwiające powszechny dostęp do edukacji i kształcenia za pośrednictwem programu uczenia się przez całe życie.

Ponadto w **konkluzjach Rady Europejskiej obradującej podczas sesji wiosennej w 2006 r.** poszerzono i uzupełniono podejście przyjęte w nowoczesnej polityce w zakresie MŚP, wzywając państwa członkowskie do uwolnienia potencjału gospodarczego UE poprzez podjęcie pięciu następujących działań priorytetowych:

(1)	<i>Ustanowienie punktu kompleksowej obsługi szybkiego i łatwego założenia przedsiębiorstwa oraz zredukowania do jednego tygodnia przeciętnego czasu na założenie przedsiębiorstwa.</i>
(2)	<i>Wspieranie przedsiębiorczości, także poprzez kształcenie i szkolenie w zakresie przedsiębiorczości.</i>
(3)	<i>Przyjęcie pierwszego pracownika powinno wymagać kontaktu z najwyżej jednym punktem obsługi organu administracji publicznej.</i>
(4)	<i>Nadanie zasadzie „najpierw myślenie na małą skalę” charakteru zasady nadrzędnej w odniesieniu do całego właściwego prawodawstwa oraz jej systematyczne stosowanie.</i>

⁴ Komunikat Komisji „Wykorzystanie wiedzy w praktyce: szeroko zakrojona strategia innowacyjna dla UE”, COM(2006) 502.

⁵ Komunikat Komisji: „Przegląd śródkresowy polityki przemysłowej: wkład w strategię UE na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” COM(2007) 374.

⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.htm

⁷ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r.

⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/cip/index_en.htm

Skoordynowana europejska agenda reform, wprowadzona w ramach odnowionego partnerstwa lizbońskiego na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, przekonuje **coraz więcej państw członkowskich do uwzględnienia interesów MŚP w procesach tworzenia polityki**. Osiągnięto to w drodze różnych działań, takich jak powołanie specjalnego organu reprezentującego interesy MŚP, pełniejsza ocena wpływu ustawodawstwa na MŚP, systematyczne konsultacje z MŚP oraz stopniowa poprawa otoczenia biznesowego.

Regularny **dialog z państwami członkowskimi na temat polityki w zakresie MŚP przyczynił się do poprawy komplementarności** środków krajowych i środków UE. Komisja wspierała ten proces, ułatwiając wzajemne uczenie się oraz wymianę najlepszych praktyk. W ramach procesu Europejskiej Karty Małych Przedsiębiorstw Komisja zebrała i opublikowała w internecie ponad 250 dobrych praktyk, pochodzących od państw członkowskich, przykładowo w obszarze poprawy dostępu do internetu, podatków oraz lepszego prawodawstwa⁹.

Jednakże istnieje potrzeba dalszej poprawy w zakresie **uwzględniania aspektów MŚP w politykach zarówno państw członkowskich, jak i UE**.

Kolejne akapity zawierają szczegółowe przedstawienie postępu poczynionego w każdym z pięciu obszarów nowoczesnej polityki w zakresie MŚP, łącznie z działaniami priorytetowymi zgłoszonymi przez Radę Europejską podczas sesji wiosennej w 2006 r.

2.1. Ograniczenie biurokracji

Komisja podjęła istotne kroki w kierunku stworzenia **bardziej przyjaznego otoczenia prawnego z punktu widzenia MŚP**.

Przykładowo, w drodze przeglądu **wspólnotowych zasad pomocy państwa**, próg *de minimis*, poniżej którego pomoc nie musi być zgłaszana, został podniesiony do 200 000 EUR¹⁰. Nowe zasady zawierają także propozycje w zakresie zwiększenia intensywności pomocy dla MŚP, w szczególności dla małych przedsiębiorstw. Dodatkowo nowe **Wspólnotowe zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną**¹¹ wprowadzają bardziej elastyczne zasady dotyczące kosztów ponoszonych przez MŚP w zakresie prawa własności intelektualnej (PWI), zatrudniania wykwalifikowanych pracowników oraz dostępu do usług wspierających innowację. Ułatwia to MŚP otrzymanie środków finansowych na badania, rozwój i innowacje oraz korzystanie z transferu technologii.

Komisja opublikowała także wniosek dotyczący dyrektywy Rady w celu umożliwienia państwom członkowskim zwolnienia od zapłaty podatku VAT przedsiębiorstw, których roczne obroty wynoszą mniej niż 100 000 EUR, oraz wprowadzenia **systemu kompleksowej obsługi w zakresie VAT** w celu uproszczenia obowiązków podatkowych przedsiębiorstw działających w państwie

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/gp/

¹⁰ Odmieniony próg *de minimis* jest stosowany w niektórych sektorach, takich jak rybołówstwo.

¹¹ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_323/c_32320061230en00010026.pdf

członkowskim, w którym nie mają siedziby. Ponadto wniosek zawiera uproszczone zasady ubiegania się o zwrot podatku VAT w innych państwach członkowskich, zmniejszając w ten sposób obciążenie administracyjne MŚP i zachęcając je do czynniejszego udziału w handlu wewnątrzspółnotowym. Komisja nalega, aby dyrektywa została przyjęta szybko; istnieje prawdopodobieństwo, że niektóre części wniosku mogą zostać przyjęte do 31 grudnia 2007 r.

Komisja przeprowadza regularną ocenę **skutków nowych aktów prawnych Wspólnoty**, biorąc pod uwagę zmniejszenie obciążeń administracyjnych. Powołana niedawno Rada ds. Oceny Skutków rozpoczęła konkretne działania w zakresie poprawy ogólnej jakości przeprowadzanej przez Komisję oceny skutków.

Pomimo tych znaczących ulepszeń, wiele jeszcze należy uczynić w kwestii zwolnienia MŚP od zbędnych obciążeń administracyjnych oraz dalszego uproszczenia wymogów prawnych. Komisja będzie zatem nadal starała się wprowadzać w życie przyjęte podczas sesji wiosennej Rady Europejskiej w 2006 r. działanie priorytetowe nadające zasadzie „najpierw myślenie na małą skalę” charakter zasady nadrzędnej w odniesieniu do całości właściwego prawodawstwa oraz systematycznego jej stosowania.

Agenda UE w zakresie **lepszyc uregulowań prawnych** stawia za cel obniżenie obciążeń administracyjnych wynikających z prawodawstwa wspólnotowego o 25 % do roku 2012 w kilku obszarach priorytetowych. Pierwszym krokiem w tym kierunku było zaproponowanie przez Komisję przyspieszenia dziesięciu działań w dziedzinach, takich jak prawo spółek i stosunki pracy, gdzie skuteczność takich działań będzie najbardziej prawdopodobna. Te dziesięć działań przyspieszonych, zaaprobowanych przez Radę obradującą podczas sesji wiosennej w 2007 r., ułatwi funkcjonowanie MŚP oraz prawdopodobnie umożliwi zaoszczędzenie 1,3 mld EUR kosztów administracyjnych.

Komisja zdaje sobie całkowicie sprawę, że obciążenie administracyjne MŚP w porównaniu z dużymi przedsiębiorstwami jest nieproporcjonalnie wysokie. Oszacowano, że w związku z obciążeniami administracyjnymi duże przedsiębiorstwo na jednego pracownika ponosi wydatek w wysokości 1 EUR, podczas gdy małe przedsiębiorstwo musi liczyć się z wydatkiem w wysokości do 10 EUR¹². W celu złagodzenia tych dysproporcji w stosunku do MŚP, Komisja rozpoczęła proponowanie specyficznych zasad w odniesieniu do mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw. Komisja i państwa członkowskie stoją przed dalszym wyzwaniem powstrzymania się od nakładania na MŚP szczegółowych wymogów administracyjnych na poziomie europejskim, w stosownych przypadkach umożliwiając państwom członkowskim efektywniejsze osiągnięcie wspólnie określonych celów polityki poprzez ich własne środki, lepiej odzwierciedlające specyficzne potrzeby MŚP w konkretnych warunkach lokalnych, regionalnych i krajowych.

Wreszcie Komisja wyraża zadowolenie z zobowiązania się państw członkowskich podczas wiosennej sesji Rady w 2007 r. do uczestnictwa w działaniach

¹²

„Models to reduce the disproportionate regulatory burden on SMEs. Report of the Expert Group”, Komisja Europejska, maj 2007 r.

zmniejszających obciążenia administracyjne, w szczególności zmierzających do zredukowania obecnych wymogów nałożonych na poziomie krajowym na MŚP w zakresie sprawozdawczości i dokumentacji, szczególnie w odniesieniu do mikroprzedsiębiorstw.

2.2. *Lepszy dostęp MŚP do rynków*

Obecnie 18 % MŚP podejmuje działania na skalę międzynarodową, a jeszcze mniej spośród nich eksportuje własne produkty poza granice kraju rodzimego¹³. MŚP napotykają także przeszkody w dostępie do rynku zamówień publicznych w przypadku sprzedaży transgranicznej albo stosowania norm. **Ułatwienie MŚP dostępu do rynku**, a w szczególności do jednolitego rynku, pozostaje zatem kwestią istotną.

Pomimo fundamentalnej zasady swobodnego przepływu towarów, duża część przedsiębiorstw ciągle napotyka **bariery techniczne** w przypadku eksportu do innego państwa członkowskiego z uwagi na wymóg władz, aby towary pochodzące z innego państwa członkowskiego zostały dostosowane do krajowych wymogów technicznych. W związku z tym Komisja przygotowała wniosek dotyczący rozporządzenia nakładającego na władze krajowe, które odmawiają dostępu do rynku, wymóg odpowiedniego uzasadnienia ich decyzji¹⁴. Ciężar dowodu miałby spoczywać na władzach krajowych, a nie na przedsiębiorstwach napotykających takie przeszkody.

Ustanowiona w 2007 r. **zintegrowana sieć wspierania przedsiębiorstw i innowacji** zacznie w pełni funkcjonować w 2008 r., mając za cel udzielanie wsparcia MŚP w zakresie korzystania z możliwości jednolitego rynku. Jej zadaniem jest wspieranie spotkań umożliwiających MŚP nawiązanie współpracy, pośrednictwo technologiczne, wyszukiwanie partnerów handlowych, badania opinii MŚP na temat prawodawstwa i norm UE jak i wsparcie dla umiędzynarodowienia MŚP. Sieć zapewnia kontakt 2 000 000 MŚP za pośrednictwem 600 europejskich organizacji wspierających przedsiębiorczość i innowacje.

Nowa dyrektywa w sprawie usług¹⁵ zliberalizuje świadczenie usług, które stanowią 70 % wartości dodanej w skali UE oraz mają znaczny potencjał, stymulujący wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Ułatwi to przedsiębiorstwom świadczenie usług i tworzenie zakładów w innych krajach UE poprzez ograniczenie biurokracji oraz zapewnienie wsparcia dla przedsiębiorstw zagranicznych posiadających taki zamiar. Pewien stopień harmonizacji prawodawstwa w zakresie ochrony konsumenta mógłby także pomóc MŚP sprzedawać ich produkty poza granicami ich kraju rodzimego.

Normalizacja odgrywa kluczową rolę we wspieraniu konkurencyjności oraz rozwoju MŚP, podnosząc jakość ich produktów oraz zaufanie konsumentów. W związku z tym Komisja podwyższa współfinansowanie przeznaczane przez nią na wsparcie uczestnictwa ekspertów reprezentujących interesy MŚP w procesie opracowania norm europejskich. Wsparcie ze strony Komisji otrzymują także inicjatywy podejmowane przez europejskie organizacje normalizacyjne,

¹³ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/doc/smes_observatory_2003_report4_en.pdf

¹⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/mutrec_en.htm

¹⁵ Dyrektywa 2006/123/WE z dnia 12 grudnia 2006 r.

koncentrujące się na MŚP. Wreszcie, w kontekście własnych prac w zakresie norm i innowacji, Komisja sprawdza sposoby wzmocnienia potencjału normalizacyjnego w celu zachęcenia MŚP do podejmowania działań innowacyjnych.

Dyrektywa w sprawie zamówień publicznych określa ramy wspierania konkurencyjnego rynku zamówień publicznych, mając na uwadze korzyści MŚP. W odpowiedzi na ustalenia Rady Europejskiej obradującej podczas sesji wiosennej w 2006 r. Komisja przeprowadziła analizę, w jaki sposób **rynek zamówień publicznych**, który stanowi około 16 % PKB UE, mógłby być lepiej wykorzystany do promocji rozwoju oraz konkurencyjności MŚP. Niedawno przeprowadzone badania pokazują niewielką poprawę w kwestii uczestnictwa MŚP w rynku zamówień publicznych w ostatnich latach, pomimo że tendencja ta nie jest jednakowa w całej UE.

Komisja opublikowała także **praktyczny przewodnik poświęcony wspieraniu innowacji**¹⁶. Państwa członkowskie prowadzą działania, których celem jest informowanie przedsiębiorstw o możliwościach rynku zamówień publicznych oraz poprawa dostępu do informacji na temat przetargów publicznych. Jednakże zaledwie kilka krajów, takich jak Zjednoczone Królestwo, Włochy oraz Francja, wprowadziło specjalną strategię pomocy MŚP w zakresie uczestnictwa w zamówieniach publicznych.

Wreszcie w europejskiej odnowionej strategii dostępu do rynku zwraca się szczególną uwagę na wielostronne i dwustronne programy wspierania przedsiębiorstw europejskich, łącznie z MŚP, w pokonywaniu przeszkód, które napotykają one **w dostępie do rynków krajów trzecich**¹⁷. Działania te zakładają stworzenie przepisów ułatwiających handel w ramach przyszłych porozumień w sprawie wolnego handlu oraz w ramach WTO, jak i dialogu politycznego w kwestiach regulacyjnych i przemysłowych z krajami trzecimi w celu usuwania utrudniających handel przeszkód prawnych. Dodatkowo, środki szczególne, takie jak kampanie informacyjne i podnoszące świadomość oraz spotkania służące nawiązywaniu kontaktów między przedsiębiorstwami, ułatwiające MŚP dostęp do rynków krajów trzecich, takie jak AL-INVEST, MEDINVEST i PROINVEST, okazały się skuteczne i będą kontynuowane.

2.3. *Wspieranie przedsiębiorczości*

Państwa członkowskie poczyniły także znaczne wysiłki w kierunku opracowania do końca 2007 r. **działań priorytetowych w zakresie przedsiębiorczości**, zgodnie z zaleceniami przedstawionymi przez Radę Europejską obradującą podczas sesji wiosennej w 2006 r.

Większość krajów ustanowiła **punkty kompleksowej obsługi** albo podobne miejsca służące założeniu przedsiębiorstwa, mimo że w niektórych przypadkach nie obejmują one wszystkich rodzajów przedsiębiorstw. Ogólnie nastąpiła poprawa w zakresie czasu przeznaczonego na zarejestrowanie; w wielu państwach członkowskich oraz regionach rejestracja nie przekracza obecnie jednego tygodnia.

¹⁶

http://ec.europa.eu/enterprise/innovation/documents_en.htm

¹⁷

“Europa globalna: Konkurencja na światowym rynku” COM(2006) 567.

Większe uproszczenie jest jednak nadal możliwe, jak i konieczne. Wreszcie dyrektywa w sprawie usług zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia „pojedynczych punktów kontaktowych”, za pośrednictwem których usługodawcy mogą dopełnić wszystkich formalności związanych z ich działalnością.

W kwestii rozwoju **umiejętności z zakresu przedsiębiorczości** w ramach procesu kształcenia, większość państw członkowskich podjęła określone środki w tym obszarze. Jednakże postęp jest raczej powolny, w szczególności w zakresie włączania zagadnień przedsiębiorczości jako kompetencji kluczowej w krajowe (lub regionalne) ramowe programy nauczania na poziomie gimnazjalnym i pogimnazjalnym. Osiągnęły to niektóre państwa członkowskie, podczas gdy inne rozpoczynają realizację reform albo planują reformy w tym kierunku.

Ze swojej strony Komisja przyjęła w lutym 2006 r. **komunikat w sprawie rozbudzania ducha przedsiębiorczości poprzez edukację i kształcenie**¹⁸, dostarczając przykładów dobrych praktyk, które zostały poddane dyskusji na konferencji w Oslo poświęconej kształceniu w zakresie przedsiębiorczości. Ponadto szacuje się, że ponad 200 000 uczniów szkół średnich uczestniczy w zainspirowanych przez Komisję praktycznych zajęciach, w ramach których uczniowie prowadzą minifirmy w celu zapoznania się z podstawowymi koncepcjami i wiedzą z zakresu przedsiębiorczości. W porównaniu z innymi, istnieje czterokrotnie większe prawdopodobieństwo, że uczniowie ci założą własne przedsiębiorstwo.

Do chwili obecnej około jedna trzecia państw członkowskich ustanowiła system **punktów kompleksowej obsługi w zakresie rekrutacji pracowników** (np. w połączeniu z punktami kompleksowej obsługi służącymi założeniu przedsiębiorstwa) albo dokonała wyboru procedur, które są na tyle proste, że mogą zostać traktowane jako „obsługa kompleksowa”. Osiągnięto postęp w zakresie redukcji ilości procedur.

Wreszcie, w celu zabezpieczenia zagrożonych w związku z **przekazywaniem przedsiębiorstw** stanowisk pracy, których liczba jest szacowana na 2,8 mln rocznie, Komisja promuje dobre praktyki w zakresie usług, polegających na zapewnieniu kontaktu pomiędzy potencjalnymi sprzedawcami i nabywcami przekazywanych przedsiębiorstw. W następstwie komunikatu Komisji¹⁹, akcja pilotażowa ma na celu promocję w państwach członkowskich systemów doradczych w celu wspierania wiedzy oraz istotnych kompetencji, tak aby możliwe było skuteczne przekazanie własności przedsiębiorstw.

Ważną kwestią pozostaje **wizerunek przedsiębiorcy**, a w szczególności zwalczanie piętna związanego z niepowodzeniem działalności gospodarczej. Niewielu przedsiębiorców, których spotkało niepowodzenie, decyduje się na ponowne założenie firmy, pomimo że przedsiębiorczość pozostaje nadal ich naturalnym powołaniem. Istnieje jednak prawdopodobieństwo, że ci, którzy spróbują ponownie, wykorzystają swoje poprzednie doświadczenia oraz częściej niż inni odniosą sukces. Niektóre obszary działań ułatwiających nowy start uczciwych przedsiębiorców, których spotkało niepowodzenie, zostały uwzględnione w komunikacie Komisji „W

¹⁸

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/training_education/commplan.htm

¹⁹

„Realizacja wspólnotowego programu lizbońskiego na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia: przenoszenie własności przedsiębiorstw – ciągłość poprzez nowy początek” COM (2006) 117.

jaki sposób przezwyciężyć piętno porażki poniesionej w działalności gospodarczej – działania na rzecz polityki drugiej szansy”²⁰.

Do tej pory znaczący potencjał tkwiący w przedsiębiorcach **kobietach, ludziach starszych oraz wywodzących się z mniejszości etnicznych** nie został w pełni zbadany.

2.4. Poprawa potencjału zrównoważonego rozwoju MŚP

W celu zapewnienia lepszego **dostępu MŚP do środków finansowych**, suma w wysokości ponad 1 mld EUR została przeznaczona na instrumenty finansowe w ramach **Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP)** na lata 2007-2013. Umożliwi to instytucjom finansowym zapewnienie około 30 mld EUR nowych środków w odniesieniu do MŚP, gdyż każde euro pochodzące z budżetu UE jest uzupełniane środkami finansowymi pochodzącymi od inwestorów prywatnych, przyczyniając się do stworzenia wyraźnego efektu dźwigni. Z funduszy tych skorzysta zatem szacunkowo 400 000 MŚP w UE, z których większość stanowią mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa.

Znaczna część funduszy strukturalnych (2007-2013) zostanie przeznaczona na wsparcie tworzenia i rozwoju MŚP, w szczególności mając na uwadze poprawę ich zdolności innowacyjnej, ich inwestowania w badania i rozwój (RTD) oraz wiedzę. W celu poprawy dostępności trwałego finansowania dla mikroprzedsiębiorstw oraz MŚP na poziomie regionalnym, Komisja, Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) oraz Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) podjęły **inicjatywę JEREMIE**²¹. Umożliwia ona państwom członkowskim wykorzystanie środków z funduszy strukturalnych na produkty finansowe takie jak kapitał podwyższonego ryzyka, gwarancje oraz mikrofinansowanie. Komisja zachęca państwa członkowskie do aktywnego korzystania z tych możliwości finansowania.

Komisja promowała także aktywny **dialog oraz współpracę pomiędzy bankierami a MŚP**, co przyczyniło się do poprawy wzajemnego zrozumienia oraz większej przejrzystości. Przedmiotem dyskusji piątego okrągłego stołu z udziałem bankierów i MŚP²² były zagadnienia przejrzystości oraz innowacyjne narzędzia finansowania, takie jak finansowanie typu „mezzanine” oraz zabezpieczenie MŚP, ułatwiające dostęp do dodatkowych źródeł finansowania MŚP. Wreszcie Komisja, razem z państwami członkowskimi oraz przedstawicielami sektora zdefiniowała główne przeszkody w rozwoju rynków kapitałowych w celu pobudzenia rozwoju prawdziwie europejskiego rynku **kapitału podwyższonego ryzyka**.

Polityka innowacyjna Komisji i szczególne działania wspierające przyczyniły się do wzrostu uczestnictwa MŚP w innowacji poprzez likwidowanie nieprawidłowości na rynku oraz promocję współpracy pomiędzy partnerami. Wprowadzenie nowej, zakrojonej na szeroką skalę strategii innowacyjnej, przewidującej dziesięciopunktowy plan działania, obejmuje liczne kwestie o znaczeniu kluczowym z punktu widzenia MŚP, łącznie z wiedzą, działaniami normalizacyjnymi oraz prawami własności intelektualnej (PWI). Komisja promuje także aktywnie **politykę**

²⁰ COM (2007) 584.

²¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jii/jeremie_en.htm

²² Zob. sprawozdanie końcowe: http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/financing/round_table.htm

wspierania klastrów w państwach członkowskich oraz zapewnia współpracę klastrów na poziomie UE w celu pomocy w powstawaniu światowej klasy klastrów europejskich.

W celu dalszej poprawy **dostępu do finansowania** bardzo małych przedsiębiorstw bądź firm rzemieślniczych, Komisja promuje udzielanie **mikrokredytów** w Europie; więcej uwagi poświęca się wzmocnieniu dostępu MŚP do kapitału, w szczególności w ich fazie rozwojowej. Nie należy dyskryminować inwestycji w akcje MŚP, przykładowo poprzez mniej korzystne regulacje podatkowe w przeciwieństwie do innych źródeł kapitału.

Aby umożliwić MŚP, a w szczególności firmom rzemieślniczym uniknięcie niekorzystnych skutków braku **wykwalfikowanej siły roboczej** oraz braku umiejętności menedżerskich, Komisja wprowadziła akcję pilotażową dotyczącą **programu wymiany przypominającego program ERASMUS**, przeznaczonego dla praktykantów, celem zachęcenia ich do zdobycia doświadczenia zawodowego w innym państwie członkowskim. Akcja ta obecnie poddawana jest ocenie.

Umiejętności i kompetencje są kwestią kluczową dla MŚP, a w szczególności dla sektora rzemieślniczego. Lepsza przewidywalność przyszłych wymogów w zakresie kwalifikacji jest istotna z uwagi na to, że na różne rodzaje działalności gospodarczej w przyszłości wpływ będą miały takie czynniki jak: potrzeba zdobywania kwalifikacji, bodźce dla tworzenia nowych miejsc pracy, konieczne zmiany w planach strategicznych w edukacji oraz systemach szkolenia. W celu ułatwienia zdobycia e-umiejętności, nie tylko przez MŚP, Komisja zapronowała nową agendę w zakresie polityki e-umiejętności²³.

Wreszcie ambitne cele w dziedzinie środowiska naturalnego, dotyczące zwiększenia wydajności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 % do 2020 r. oraz promocji odnawialnych źródeł energii, wymagają opracowania nowego modelu przedsiębiorczości. Istotna jest pomoc udzielana MŚP w stosowaniu zrównoważonych metod produkcyjnych oraz modeli przedsiębiorczości i poprzez to uczynienie ich aktywnymi podmiotami w gospodarce europejskiej, nastawionej na bardziej przyjazną środowisku produkcję i konsumpcję, jednocześnie umożliwiając MŚP udział w korzyściach gospodarczych z tym związanych. Podstawą będą tu doświadczenia we wspieraniu wśród MŚP praktyk odpowiedzialności społecznej. Pierwszym krokiem jest propozycja Komisji dotycząca programu mającego na celu pomoc MŚP w uwzględnieniu zagadnień środowiska naturalnego w procesach produkcji oraz produktach, rozpoczynając od poprawy zgodności w prawodawstwie w zakresie środowiska naturalnego²⁴. Dodatkowo przyszły Plan działań w zakresie zrównoważonej polityki przemysłowej oraz zrównoważonej konsumpcji i produkcji będzie także czynnikiem pobudzającym konkurencyjność i trwałość MŚP.

2.5. Wzmocnienie polityki dialogu i konsultacji z zainteresowanymi MŚP

Regularna informacja i spotkania dyskusyjne z europejskimi organizacjami przedsiębiorców pod przewodnictwem przedstawiciela ds. MŚP²⁵ stanowią forum

²³ E-umiejętności na XXI w.: wspieranie konkurencyjności, wzrostu i zatrudnienia (2007-2010).

²⁴ COM (2007) 379.

²⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/sme/envoy_en.htm

ciągłej wymiany informacji w zakresie najważniejszych inicjatyw legislacyjnych i politycznych Komisji oraz ich wpływu na MŚP. Przyczyniło się to do wzmocnienia funkcji „stróża” pełnionej przez przedstawiciela ds. MŚP, włączenia zagadnień dotyczących MŚP do polityk europejskich oraz procesu stanowienia prawa na etapie początkowym oraz umożliwienia partnerom stałego uczestnictwa w procesie tworzenia europejskiej polityki MŚP.

Ponadto liczne **konferencje partnerów wysokiego szczebla** umożliwiły spotkania szeroko reprezentowanych przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, państw członkowskich oraz zrzeszeń przedsiębiorców, podkreślając dalsze zobowiązanie wszystkich najważniejszych partnerów do wdrażania nowoczesnej polityki w zakresie MŚP. Komisja wspiera także nową formę dialogu pomiędzy szkolnictwem wyższym a przedstawicielami świata biznesu, w ramach którego zostaną poruszone specyficzne zagadnienia dotyczące MŚP.

„Europejska nagroda dla przedsiębiorczości” po raz pierwszy zorganizowana w 2006 r. przyczyniła się do podniesienia świadomości w kwestiach przedsiębiorczości i polityki MŚP oraz zróżnicowania i stworzenia sposobów zachęcenia, wsparcia oraz pomocy ze strony regionów w odniesieniu sukcesu przez MŚP. Druga edycja nagrody zostanie zorganizowana w grudniu 2007 r. razem z portugalską prezydenturą w Radzie. Wreszcie, nowy **portal internetowy Komisji poświęcony MŚP** (<http://ec.europa.eu/enterprise/sme/>) znacznie ułatwił dostęp do informacji dotyczących MŚP.

3. PLANOWANE DZIAŁANIA

Nowoczesna polityka w zakresie MŚP wprowadzona w 2005 r. **zaczęła przynosić efekty**. Spójna, globalna i aktywna polityka w zakresie MŚP sprawiła, że zagadnienia dotyczące MŚP zajmują istotne miejsce w krajowej i europejskiej agendzie reform, a przy tym wyraźnie wzrosło zaangażowanie partnerów w realizację wspólnie ustalonych celów. Zarówno państwa członkowskie, jak i Komisja poczyniły widoczny postęp we wdrożeniu działania mającego na celu stworzenie lepszego otoczenia biznesowego, **uwzględnienie zagadnień MŚP w najważniejszych obszarach polityki** oraz zachęcenie większej ilości osób do podjęcia działalności gospodarczej.

W rezultacie proces zakładania przedsiębiorstwa został uproszczony. Edukacja w zakresie przedsiębiorczości jest w coraz większym stopniu uwzględniana w szkolnych programach nauczania, wzrasta świadomość na temat przedsiębiorczości oraz zagadnień MŚP w ramach UE, a zasada „najpierw myślenie na małą skalę” stała się integralną częścią polityk wspólnotowych i krajowych. Jednakże wielu zmian można jeszcze dokonać, na poziomie zarówno Wspólnoty jak i państw członkowskich.

„Kultura” lepszego prawodawstwa zajmuje także istotne miejsce w całej UE a zadaniem instytucji jest wyznaczenie kierunków działań. Komisja wprowadziła znaczne zmiany w sposobie opracowania nowych wniosków legislacyjnych oraz monitorowania wdrażania obowiązujących przepisów. Parlament Europejski zaczął korzystać z ocen skutków, a Rada rozpocznie używanie ich jako narzędzia pracy.

Korzyści płynące z lepszego prawodawstwa muszą być jednak widoczne na wszystkich szczeblach. Wszystkie państwa członkowskie osiągnęły porozumienie w sprawie obniżenia kosztów administracyjnych o 25 % do 2012 r. W celu obniżenia zobowiązań MŚP, które obciążone są w nieproporcjonalny sposób, należy domniemywać, że MŚP nie będą obejmowane wymogami administracyjnymi wynikającymi z prawodawstwa UE, chyba że istnieje jasna potrzeba w tym zakresie, a lepsze rozwiązanie nie jest możliwe na poziomie krajowym, regionalnym bądź lokalnym. W przypadkach, gdy MŚP objęte są prawodawstwem UE konieczne są specyficzne środki służące udzieleniu im pomocy. W bardziej ogólnym znaczeniu, UE musi określić sposoby obniżenia istniejących zobowiązań w przypadkach, kiedy jest to możliwe. Następnym krokiem jest unowocześnienie administracji publicznej w celu zapewnienia przejrzystych, przewidywalnych usług oraz efektywnych środków dochodzenia odszkodowania.

Mając na uwadze dalszy rozwój oraz zaostrzenie polityki w zakresie MŚP, Komisja przeprowadziła konsultacje z ważnymi partnerami. Komisja przeanalizowała wyniki ostatnich konferencji wysokiego szczebla, w szczególności Czwartej Europejskiej Konferencji na temat Rzemiosła i Małych Przedsiębiorstw²⁶ oraz Konferencji Wysokiego Szczebla dotyczącej Polityki MŚP²⁷ oraz wykorzystała inicjatywy wdrożone lub zaproponowane przez państwa członkowskie i wynikające z ostatnich sprawozdań innych instytucji UE.

Obecnie głównym zadaniem jest uwolnienie potencjału MŚP w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz pełne wykorzystanie ich zdolności innowacyjnych. Komisja jest przekonana o konieczności **położenia większego nacisku na MŚP w kontekście nowego cyklu lizbońskiego 2008-2010**. Mając na uwadze przygotowanie regulacji poświęconej małym przedsiębiorstwom („Small Business Act”) dla Europy z zamiarem złożenia konkretnych propozycji odnośnie do dalszego wspierania MŚP, Komisja przeprowadzi konsultacje z małymi przedsiębiorstwami oraz ich przedstawicielami.

W nowej serii wniosków legislacyjnych poświęconych MŚP w kontekście nowego cyklu lizbońskiego Komisja **weźmie pod uwagę różnorodność** MŚP: rzemiosło i małe przedsiębiorstwa, podmioty gospodarki społecznej i rodzinne MŚP wykazują potencjał przyspieszenia wzrostu gospodarczego w Europie oraz są siłą sterującą innowacje, rozwój regionalny, kształcenie i zatrudnienie, mimo iż czasem wystawiane są na specyficzne problemy i mają określone potrzeby.

Równie ważne jest ponadto, że państwa członkowskie także podejmują wysiłki i przypisują polityce w zakresie MŚP duże znaczenie w kontekście krajowych programów reform.

²⁶

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/4th_conference.htm

²⁷

Bruksela, dnia 14 września 2007 r.